

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN PRETERM YENİDOĞANLARA UYGULANACAK TERAPÖTİK POZİSYONLARA İLİŞKİN BİLGİLERİ-ZONGULDAK ÖRNEĞİ

Musa ÖZSAVRAN¹
Tülay KUZLU AYYILDIZ²
Seda KARAKAYA³
Öznur YOZGAN⁴

GİRİŞ

Miadından (38-42 hafta) önce doğan bebeklere “preterm bebekler” denilmektedir. Bebeğin doğum sonrası yaşama kolay uyum sağlayabilmesi için intrauterin yaşamı tamamlaması gereklidir. İntrauterin yaşamı sağlıklı bir şekilde tamamlayamayan preterm bebekler riskli yenidoğan olarak kabul edilirler. Bu şekilde dünyaya gelen riskli yenidoğanların gelişimlerinde sorunlar vardır. Buna yönelik son yıllarda yenidoğan bakımındaki gelişmelerle preterm bebeklerin yaşama oranı artmıştır (Eras & ark., 2013).

Bireyselleştirilmiş Gelişimsel Bakım, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YY-BÜ)’nde izlemi yapılan prematüre veya kritik hastalığı olan yenidoğanların stresini azaltmayı amaçlayan çeşitli tıbbi bakım ve hemşirelik girişimlerinin kullanıldığı bir yaklaşımdır (Çağlayan, 2016). Bu bakım teorisinin temelinde, bebeklerde erken doğumun yarattığı zararlı etkileri minimum düzeye indirmek ve bebeğin gelişimini mümkün olan en yüksek düzeye çıkarmak hedeflenir (Sarı & Çiğdem, 2013).

Gelişimsel bakım bebeğin beyin gelişiminde önemi oldukça fazla olan uyarıların ve uygun ortamın düzenlenmesine yöneliktir. Buna yönelik uygulamalar ise; ışık ve ses gibi çevresel faktörlerin kontrolü, pozisyon verme, emzik kullanımı, uygun emmenin sağlanması, dokunsal (tensel) temasın sürdürülmesi, ailenin

¹ Öğr. Gör., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, ozsavranmusa@gmail.com

² Doç. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, tayyildiz67@hotmail.com

³ Hem. B. Öğrenci, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, seda.karakaya1807@gmail.com

⁴ Hem. B. Öğrenci, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, oyozgan@gmail.com

SONUÇ

Çalışmamızda YYBÜ'de çalışan hemşirelerin pretermelere uygulanacak terapötik pozisyonlar hakkında bilgilerinin genel olarak güncel geçerli literatür bilgisine uyumlu olduğu ancak bu oranın istendik düzeyde olmadığı saptanmıştır. Hemşirelerin %60.6'sının YYBÜ'de çalışmaya başlamadan önce bu alana özel hizmet içi eğitim almadığı dikkate alındığında, kapsamlı planlı eğitim programlarının katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- American Academy of Pediatrics. (2005). Task Force on Infant Sleep Position and Sudden Infant Death Syndrome. The changing concept of sudden infant death syndrome: sleeping environment, and new variable to consider in reducing risk. *Pediatrics*, 116,1245-55.
- Aris C, Stevens TP, Le Mura C, Lipke B, Mc Mullen S, Cote Arsenault D. (2006). NICU Nurses' Knowledge and Discharge Teaching Related to Infant Sleep Position and Risk of SIDS. *Adv Neonatal Care*,6,281- 94.
- Arslan G. (2015). Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde Hemşirelerin Uyguladığı Farmakolojik Olmayan Yöntemler ve Etkileri. (Yüksek Lisans Tezi).Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Aydın D, Karaca Çiftçi E. (2015). Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşirelerinin Preterm Yenidoğanlara Uygulanacak Terapötik Pozisyonlar Hakkındaki Bilgi Düzeyi. *J Curr Pediatr*,13,21-30.
- Aydın M. (2008). Preterm bebeklerde taburculuk öncesi supine pozisyonda kalma sürecinin değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çağlayan S. (2016). Preterm bebeklerde yatış pozisyonunun kalp tepe atımı oksijen saturasyonu ve ağrı düzeyine etkisi (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Eras Z, Atay G, Şakrucu ED, Bingöler EB, Dilmen U. (2013). Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde gelişimsel destek. *Şişli Etfal Hastanesi Tıp Bülteni*, 47,97-103.
- Güven ŞT. (2017). Dalgıç Aİ. Prematüre Yenidoğanlar İçin Geliştirilmiş Bireyselleştirilmiş Destekleyici Bakım Programı. *Uluslararası Hakemli Kadın Hastalıkları ve Anne Çocuk Sağlığı Dergisi*,9,Doi: 10.17367/JACSD.2017.1.004
- Kahraman A, Başbakkal Z, Yalaz M. (2015). Yenidoğan Pozisyon Değerlendirme Aracı'nın Türkçe Formu Geçerlik Ve Güvenirliği. *Uluslararası Hakemli Kadın Hastalıkları ve Anne Çocuk Sağlığı Dergisi*. ,2. Doi: 10.17367/Jacsd.2015211008
- Karadaş GE.(2010). Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Çalışan Hemşirelerin Preterm Bebeklere Uygulanacak Terapötik Pozisyonlar Konusunda Farkındalık Düzeyinin Arttırılması (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Keskin M. (2018). Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Gelişimsel Bakıma Yönelik Bilgilerinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi).Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Şanlıurfa.
- Madlinger-Lewis L, Reynolds L, Zarem C, Crapnell T, Inder T, Pineda R. (2014). The effects of alternative positioning on preterm infants in the neonatal intensive care unit: A randomized clinical trial. *Res Dev Disabil*, 35,490-7.
- Mc Mullen SL. (2013). Transitioning premature infants supine: State of the science. *MCN Am J Matern Child Nurs*, 38(1):8-12.
- National Association of Neonatal Nurses (2016). Therapeutic Positioning: Neuromotor, Physiologic and Sleep Implications.(09 Eylül 2019 tarihinde <http://apps.nann.org/store/product-details?productId=270> adresinden erişilmiştir.).
- Peng NH, Chen LL, Li TC, Smith M, Chang YS, Huang LC. (2014). The effect of positioning on preterm infants' sleep-wake states and stress behaviours during exposure to environmental stressors. *J Child Health Care*, 18, 314-25.
- Sarı HY, Çiğdem Z. (2013) Gestasyon Haftalarına Göre Bebeğin Gelişimsel Bakımının Planlanması. *DEUHYO ED*,6, 40-8.